

تفسیر سورۂ یاسین

تألیف

فقیہ و عالم ربانی، آیۃ اللہ
حاج سید احمد میر خانی (ره)

به کوشش و تصحیح

مؤسسه فرهنگی شمس الضحی

سرشناسه : میرخان، احمد، ۱۲۹۰ - ۱۳۷۲.
 عنوان و نام پدیدآور : تفسیر سوره یاسین / تألیف احمد میرخان؛ به کوشش و تصحیح مؤسسه فرهنگی شمس الضحی.
 مشخصات نشر : تهران: شمس الضحی، ۱۳۸۹.
 مشخصات ظاهری : ۲۸۲ ص.
 شابک : 4 - 41 - 8767 - 964 - 978
 وضعیت فهرست نویسی: فیا
 موضوع : تفاسیر (سوره یس)
 شناسه افزوده : موسسه فرهنگی شمس الضحی
 رده بندی کنگره : ۱۳۸۹ ۷ ت ۹ م ۶۸۲ / ۱۰۲ BP
 رده بندی دیویی : ۲۹۷ / ۱۸
 شماره کتابشناسی ملی: ۲۲۱۰۰۴۰

تفسیر سوره یاسین

تألیف: آیت الله حاج سید احمد میرخان
 به کوشش و تصحیح مؤسسه فرهنگی شمس الضحی
 ناشر: شمس الضحی
 چاپ اول: بهار ۱۳۹۰
 تیراژ: ۳۰۰۰ نسخه
 لیتوگرافی: پرتو شمس
 چاپ: نگارش
 قیمت: ۵۰۰۰ تومان
 شابک: ۴ - ۴۱ - ۸۷۶۷ - ۹۶۴ - ۹۷۸
 صندوق پستی: تهران - ۳۱۴۱ - ۱۹۳۹۵

مراکز پخش:

- ۱) قسم، خیابان معلم، میدان روح الله، پلاک ۶۵، تلفن ۷۷۴۴۹۸۸ - ۷۷۳۴۲۱۳
- ۲) قسم، انتهای خیابان صفائی، پسمند از کسب و چه شماره ۳۹، پلاک ۷۵۹
- طایفه دوم، فروشگاه دلیل ما، تلفن ۷۷۳۷۰۱۱ - ۷۷۳۷۰۰۱
- ۳) تهران، خ انتقلا، خ فخر رازی، فروشگاه دلپسمل ما، پلاک ۶۱، تلفن ۶۶۴۶۴۱۴۱
- ۴) مشهد، چشما راه شهداء، ضلع شمالی بساط نادری، کورچه شهید خوراکیان، مجتمع تجاری گنجینه کتاب، طایفه اول، فروشگاه دلیل ما، تلفن ۵ - ۲۳۳۷۱۱۳

این کتاب با حمایت معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به چاپ رسیده است.

احوال و آثار

مؤلف کتاب، آیه الله حاج سید احمد میرخانی

النَّاسُ مِنْ حِجَّةِ التَّمَثَالِ أَكْفَاءُ أَبُوهُمْ آدَمُ وَالْأُمُّ حَوَاءُ
فَإِنْ يَكُنْ لَهُمْ فِي أَصْلِهِ شَرَفٌ يَفَاخِرُونَ بِهِ فَالطَّيْنُ وَالْمَاءُ
مَا الْفَخْرُ إِلَّا لِأَهْلِ الْعِلْمِ إِنَّهُمْ عَلَى الْهُدَى لَمَنْ اسْتَهْدَى أَدْلَاءُ
فَقُرُّ بِعِلْمٍ تَعِيشُ حَيَاتَهُ أَبَدًا النَّاسُ مَوْتَى وَأَهْلُ الْعِلْمِ أَحْيَاءُ

شادروان آیه الله حاج سید احمد میرخانی از اجله علمای معاصر شیعی و از سادات سند، عالمی عامل و عارفی کامل بودند. این سخن نه گزاف بلکه بر بنیاد عمل و سلوک ایشان قوی است که جملگی بر آنند و حدیثی است متواتر از ثقات.

این عالم بزرگوار بر طبق شجره موجود به چهل و هفت واسطه سلسله سیادتش به حضرت سید الساجدین، زین العابدین، امام علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب علیهم السلام و سیده نساء العالمین فاطمه اطهر سلام الله علیها می رسد^(۱).

همه قبیله او عالمان دین و اهل منبر و هنر بوده اند، مرتبه علمی و مقام فقهی و نفوذ اجتماعی سید میرخان در عصر صفویه اظهر من الشمس است. پدر شادروان آیه

۱. رک: شرح مهربانی: ۱۹؛ آیات الاحکام ج ۲، مقدمه.

الله میرخانن آقا سید مصطفی میرخانن از علمای مشروطه خواه در انتخابات دوره اول مجلس شورای ملی به اقتضای عصر بر اساس تقوا و تهذیب از سوی صنف سمسار تهران به نمایندگی برگزیده شد، آقا سید مرتضی عم هنرمند آیه الله میرخانن بنیانگذار اولین مدرسه نوین تهران بود و در کنار کتابت آثار ارزنده دینی و ادبی از تلاش فرهنگی فروگذار نمی کرد، و بنی اعمام ایشان مرحومان آقا سید حسن و آقا سید حسین بنیانگذاران انجمن خوشنویسان ایران بودند، و نیز اخوانشان در عرصه طب و حکمت و ریاضیات صاحب عنوان و استعداد بودند، رحمة الله علیهم

در این طیف از علم و هنر و تعهد اخلاقی و اجتماعی و مذهبی، آیه الله حاج سید احمد میرخانن به سال هزار و دویست و نود شمسی دیده به جهان گشود، به رسم متداول خاندان در کودکی به تحصیل علوم مقدّماتی پرداخت و در سنّ هجده سالگی به اتفاق والدّه ماجده به عزم ادامه تحصیل و دیدار والد که در نجف اشرف بودند راهی پایتخت کشور عشاق شدند. هرگ پدر در سال هزار و سیصد و نه هجری شمسی موجب فترت امور و بازگشت ایشان به ایران گردید، هر چند موفقیت در امور تجاری و احترام قاطبه اهالی موقعیتی مناسب را در این رشته برای او مهیا می ساخت، اما اوضاع اجتماعی آن روزگار و نیاز حوزه های علمی ایران به حضور بازماندگان خاندان های علمی و ادامه راه بزرگان سلف، ایشان را به ادامه تحصیل علوم دینی واداشت.

در سال هزار و سیصد و دوازده تا هزار و سیصد و پانزده هجری شمسی که به حوزه علوم دینی مشهد وارد شدند، در تهران خوشه چین محضر علمای عصر بودند، و پس از ده سال حضور در مشهد با بازگشتی موقتی به تهران عزم حوزه علمیّه قم کرده و سه سال نیز - یعنی تا سال هزار و سیصد و سی و سه هجری شمسی که به تهران

بازگشتند - در قم به مباحثه و بحث و درس و تدریس و تحریر تعلیقه و حواشی بر متون فقه و اصول اشتغال داشتند .

در شناخت استادان ایشان لازم به ذکر است که بعد از اتمام مقدمات نزد مرحوم حاج شیخ محمود کلباسی در کربلای معلی در مشهد آغاز به تحصیل ادبیات نمود و به محضر ادیب نیشابوری مدرّس نام‌آور «مطوّل» سعد تفتازانی پیوست ، سپس «شرح لمعه» و «معالم» و «قوانین» را نزد آقا حاج سید احمد یزدی از فضلاى حوزه علمیه مشهد به پایان بردند ، و «رسائل» و «مکاسب» را از مرحومان حاج شیخ هاشم قزوینی و حاج شیخ مجتبی قزوینی کسب نمودند ، و «کفایة الاصول» را در تهران از حوزه درس شادروان حاج شیخ محمد تقی آملی و مرحوم میرزا مهدی آشتیانی تحصیل کردند . پس در بلدة طيبة قم فیض محضر و استماع درس خارج حضرت آیه الله بروجردی را دریافتند و خارج «مکاسب» را نزد مرحوم آیه الله صدر ، و اصول را نزد حضرت آیه الله بروجردی و حضرت آیه الله حجّت تا واسط مباحث عقلیه به پایان رسانیدند . و در نهایت با اشاره و اجازه حضرت آیه الله بروجردی مأمور تهران شدند .

از زمان ورود دوم به تهران - یعنی سال هزار و سیصد و سی و سه هجری شمسی - از بام تا شام اوقات عالیة این بزرگ مرد به انجام رسالت دینی و اجتماعی و فرهنگی گذشت و تا آخرین لحظات حیات به صدق مأمور من الله و به قول ناصر خسرو قبادیانی معتقد بودند که :

نماند هرچه آن از مرد ماند بماند آنچه آن را برفشاند

پس به انجام صالحات باقیات متعدّد کمر همت بستند از آن جمله :

۱ - تکمیل ساختمان مسجد ولی عصر عجل الله فرجه واقع در خیابان آذریایجان

۸..... تفسیر سورة یاسین

غربی، حشمت الدوله.

۲- تشکیل کتابخانه مفصل و عظیم در مسجد حضرت ولی عصر - عجل الله تعالی فرجه الشریف - در برگیرنده حدود سی هزار جلد کتاب، همراه با سالن سخنرانی و اجتماعات.

۳- تأسیس مکتب ولی عصر عجل الله فرجه، مؤسسه آموزش عالی اسلامی برای بانوان در سال هزار و سیصد و پنجاه و دو شمسی، با همکاری تنی چند از استادان حوزه و دانشگاه.

۴- تأسیس بنیاد خیریه مکتب ولی عصر عجل الله فرجه.

۵- تأسیس مؤسسه صدوق جهت تعلیم و تعلم و تربیت ایستام و کودکان بی سرپرست در جوار مرقد ابن بابویه، پل سیمان شهر ری، با کمک عده‌ای از افراد نیکوکار.

۶- تأسیس نخستین دانشگاه آزاد اسلامی در رودهن و ایجاد خوابگاه برای دانشجویان آن.

۷- تأسیس مجتمع‌های دینی - رفاهی شامل مسجد، حمام، دستشویی‌های عمومی و غسلخانه در روستاهای اطراف تهران، کرج، شهریار، بیش از سی مورد و تعیین موقوفات جهت خودگردانی این مراکز.

۸- فعالیت‌های فرهنگی - تبلیغی در خارج از کشور به منظور پشتیبانی از جامعه تشیع به ویژه در زمان امام موسی صدر در لبنان.

۹- اعزام روحانیان به قصبات و شهرهای استان مرکزی به منظور تبلیغ احکام و معارف اسلامی.

۱۰- تشویق مردم به ایجاد هیأت‌های مذهبی و شرکت منظم و مستمر در این

هیأت‌ها، و تربیت اقشار مختلف مردم و آشنا کردن آنها با معارف اهل بیت عصمت سلام الله علیهم اجمعین.

احیای مواریث:

کمک و نظارت در ترجمه جلد پانزدهم بحار الانوار به ترجمه آقای موسوی همدانی، کمک و نظارت در ترجمه جلد شانزدهم بحار الانوار به ترجمه آقای موسوی همدانی، اهتمام برای چاپ دوره بیست و چهار جلدی مرآت العقول علامه مجلسی، و چاپ آثار بسیار دیگر از مواریث اسلامی.

تألیفات چاپ شده:

- ۱- تفسیر سورهٔ مرسلات و هل این.
- ۲- سیر حدیث در اسلام، با مقدمه و اهتمام آقای علی دوانی.
- ۳- آیات الاحکام، جلد‌های اول تا پنجم، به زبان فارسی و شامل آیات احکام در زمینه‌های طهارت، صلا، صوم، خمس، زکات، نکاح، طلاق، قضا، شهادت، اطعمه و اشربه است.
- ۴- تاریخ اجتهاد و تقلید.
- ۵- شرح زیارت عاشورا.

تألیفات آمادهٔ چاپ:

- ۱- شرح اصول کافی، جلد ۱- کتاب عقل و جهل.
- ۲- شرح اصول کافی، جلد ۲- کتاب توحید و عدل.
- ۳- مباحثی در دفاع از ولایت.
- ۴- رسائل چاپ نشده، جلد ۱.

۱۰- تفسیر سورة یاسین

۵- تفسیر سورة نساء ، جلد ۱ و ۲.

۶- تفسیر سورة اعراف .

۷- تفسیر سورة یوسف ، جلد ۱ .

۸- تفسیر سورة یوسف ، جلد ۲ ، بحث اخلاقی .

۹- تفسیر سورة یاسین .

۱۰- تفسیر سورة مزمل .

۱۱- تفسیر سورة قیامت .

۱۲- تفسیر سورة ملئک .

۱۳- تفسیر سورة واقعه .

۱۴- نماز شب .

۱۵- کشکول .

۱۶- مجموعه چند منبر ، در سه جلد .

ترجمه ها:

۱- لئالی الاخبار ، در دو جلد .

۲- بحار الانوار ، جلد ۹ .

سرانجام ، در مهر ماه هزار و سیصد و هفتاد و دو شمسی گلستان جمالش خزان یافت و به وصال جانان شتافت . گرچه هرگز نمیرد آنکه دلش زنده شد به عشق ، او رفت اما یادگار علم و عمل بر جریده عالم ثبت کرد که : «الناس موتی و أهل العلم أحياء» .

آنچه از مراحل علمی در تحقیق این اثر نفیس انجام یافته ، به شرح ذیل است :

- ۱- تحقیق و تصحیح متن کتاب .
 - ۲- استخراج منقولات و روایات .
 - ۳- مقابله نصوص با مصادر مؤلف و تعیین آنها .
 - ۴- توضیح برخی از مطالب ضروری .
 - ۵- ترجمه روایات و مطالب عربی ، جهت استفاده بیشتر خوانندگان .
 - ۶- ویراستاری علمی و فنی عبارات ، و عرضه کتاب به شکل امروزی .
- عزیزانی که در تصحیح و تحقیق این اثر همکاری و همراهی فرموده‌اند عبارتند از :
- آقایان عبدالله غفرانی ، اسماعیل همدانی و سید مسعود معلم . امیدوارم این عمل از ایشان به احسن وجه قبول گردد ، إن شاء الله تعالی .

والحمد لله أولاً و آخراً

حسین درگاهی

۱۳۸۹/۸/۸

بسم الله الرحمن الرحيم

تفسير سورة مباركة يس

قسمت أول :

ثواب قرائت اين سوره

قال ابو عبد الله عليه السلام : « إِنَّ لِكُلِّ شَيْءٍ قَلْبٌ وَقَلْبُ الْقُرْآنِ يَسُ ، وَمَنْ قَرَأَهَا فِي نَهَارِهِ قَبْلَ أَنْ يُمْسِيَ كَانَ فِي نَهَارِهِ مِنَ الْمَحْفُوظِينَ وَالْمَرْزُوقِينَ حَتَّى يُمْسِيَ ، وَمَنْ قَرَأَهَا فِي لَيْلِهِ قَبْلَ أَنْ يَنَامَ وَكَلَّ اللَّهُ بِهِ أَلْفَ مَلَكٍ يَحْفَظُونَهُ مِنْ شَرِّ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ وَمَنْ كَلَّ آفَةً ، وَإِنْ مَاتَ فِي يَوْمِهِ ادْخَلَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ وَحَضَرَ غَسْلَهُ ثَلَاثُونَ أَلْفَ مَلَكٍ كُلُّهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَيُشَيِّعُونَهُ إِلَى قَبْرِهِ بِالْأَسْتِغْفَارِ لَهُ ، فَإِذَا ادْخَلَ فِي لَحْدِهِ كَانُوا فِي جَوْفِ قَبْرِهِ يَعْبُدُونَ اللَّهَ وَثَوَابَ عِبَادَتِهِمْ لَهُ ، وَفَسَحَ لَهُ فِي قَبْرِهِ مَدَّ بَصَرِهِ وَأَوْمِنَ مِنْ ضَفْطَةِ الْقَبْرِ وَلَمْ يَزَلْ لَهُ فِي قَبْرِهِ نَوْرٌ سَاطِعٌ إِلَى اعْتَانِ السَّمَاءِ إِلَى أَنْ يُخْرِجَهُ اللَّهُ مِنْ قَبْرِهِ ، فَإِذَا أَخْرَجَهُ لَمْ يَزَلْ مَلَائِكَةُ اللَّهِ مَعَهُ يُشَيِّعُونَهُ وَيُحَدِّثُونَهُ وَيُضَحِّكُونَهُ فِي وَجْهِهِ وَيُشِيرُونَ بِكُلِّ خَيْرٍ حَتَّى يَجُوزُوا بِهِ الصَّرَاطَ وَالْمِيزَانَ وَيُوقِفُوهُ مِنَ اللَّهِ مَوْقِفًا لَا يَكُونُ عِنْدَ اللَّهِ خَلْقًا أَقْرَبَ مِنْهُ إِلَّا مَلَائِكَةُ اللَّهِ الْمُقْرَبُونَ وَأَنْبِيَائُهُ الْمُرْسَلُونَ ، وَهُوَ مَعَ النَّبِيِّينَ وَأَقْفَ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ لَا يَحْزَنُ مَعَ مَنْ يَحْزَنُ

ولا يهتم مع من يهتم ولا يجزع مع من يجزع.

ثم يقول له الرب تبارك وتعالى: اشفع عبدي اشفعك في جميع ما تشفع، وسلني عبدي اعطك جميع ما تسأل، فيسأل فيعطى ويشفع فيشفع، ولا يحاسب فيمن يحاسب ولا يوقف مع من يوقف ولا يذلّ، مع من يذلّ ولا يكبت بخطيئته ولا بشيء من سوء عمله. ويعطى كتاباً منشوراً حتى يهبط من عند الله، فيقول الناس بأجمعهم: سبحان الله! ما كان لهذا العبد من خطيئة واحدة، ويكون من رفقاء محمد ﷺ^(۱).

این روایت را شیخ صدوق علیه الرحمة در کتاب «ثواب الاعمال» به سند خود شی روایت کرده است که:

[از ابو بصیر نقل شده که امام صادق علیه السلام فرمود: برای هر چیزی قلبی است و قلب قرآن سوره یاسین است. هر کس آن را پیش از خواب یا در روز پیش از شام بخواند، در آن روز تا شامگاهن از کسانی خواهد بود که محفوظ می ماند و از رزق خدا بهره می برند. و هر کس آن را شب هنگام پیش از خواب بخواند، خداوند هزار فرشته بر او می گمارد تا او را از شرّ هر شیطان رانده شده و از هر آسیبی حفظ کنند. و اگر در روز آن شب بمیرد، خدا او را وارد بهشت می کند و سی هزار فرشته هنگام غسل او حاضر می شوند و همه برای او طلب آمرزش می کنند و با استغفار او را تا قبرش مشایعت می نمایند، و چون در قبر وارد شود آنان وسط قبر قرار می گیرند و خدا را عبادت می کنند و ثواب عبادتشان نصیب او می شود، و قبرش تا هر کجا چشم ببیند فراخ می گردد، و از فشار قبر در امان می ماند، و پیوسته از قبرش نوری به آسمان می تابد تا اینکه خدا او را از قبر بیرون آورد.

و چون او را بر انگيخت، پیوسته فرشتگان خدا با او خواهند بود و او را مشایعت